

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kaupunkiympäristön palvelualueella 2025**Selonteon tausta ja tavoitteet**

Kuntalain mukaan toimintakertomukseen on laadittava selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Tampereen kaupungilla selonteon laatimisprosessia hyödynnetään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen välineenä. Tavoitteena on, että sisäisen valvonnan aiheet ovat kokonaisuutena vähintään kerran vuodessa johtoryhmien ja toimielinten keskustelun ja kehittämisen kohteena.

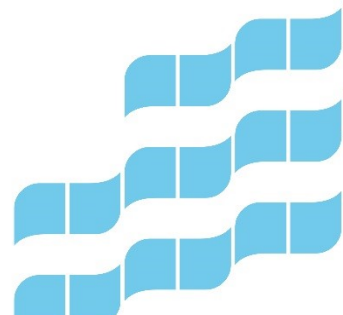
Tämän selonteon tausta-aineistona ovat kaupunkiympäristön palvelualueen palveluryhmien toteuttamat sisäisen valvonnan itsearviointit. Itsearvioinnin tavoitteena on auditoida vuosittain olennaisimmat valvontatoimet ja niiden toimivuus johtoryhmätyönä. Arvioinnin perusteella tunnistetaan palvelualueen tärkeimmät sisäisen valvonnan kehittämiskohteet. Näin sisäistä valvontaa on mahdollista kehittää strategisesti ja käytettävissä olevien resurssien mukaan priorisoiden. Tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa ja kehittämistä olennaisena osana johtamista.

Yhdyskuntalautakunta, Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ja alueellinen jätehuoltolautakunta ohjaavat ja valvovat kaupunkiympäristön palvelualueen ja sen vastuulle kuuluvaa toimintaa. Lautakunnat vastaavat myös hallinnon, talouden sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta. Toimielinten riittävän tiedonsaannin turvaamiseksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan olennaisimmat kehittämiskohteet ja -suunnitelma on koottu alle.

Sisäisen tarkastus kokoaa palvelualueilla ja konsernihallinnossa toteutettujen itsearviointien ja selontekojen pohjalta koko kaupunkia koskevan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon kaupungin tilinpäätöksen toimintakertomukseen.

Yhteenveto palvelualueen sisäisestä valvonnasta

Palvelualueen johtoryhmä on varmistanut, että sisäisen valvonnan itsearviointi on toteutettu kaikissa palveluryhmissä. Itsearviointien tulokset on käyty läpi palvelualueen johtoryhmässä tammikuussa 2025 ja tulosten perusteella sisäinen valvonta on palvelualueella hyvällä tasolla. Kehittämistoiminta on

jatkuvaa ja sisäinen valvonta osa arjen toimintoja. Sisäisen valvonnan vastuut ovat palvelualueella selvät ja määritellyt, joitakin yksittäisiä tarkentamistarpeita lukuun ottamatta. Sisäisen valvontaan liittyen järjestetään esihenkilöille säännöllisesti koulutusta kaupunkitasolla.

Palveluryhmien itsearviointeissa esille nostetut sisäisen valvonnan kehittämiskohteet ovat:

- häiriötilanteiden viestintäkäytänteiden edelleen kehittäminen
- tietojärjestelmien vastuiden ja kehittämistarpeiden selkeyttäminen sekä käyttöoikeuksien hallinnan parantaminen
- tiedonhallinnan kehittäminen
- päätösvalmistelun sujuvoittaminen ja henkilötietojen käsittelyn kehittäminen (muissa kuin kaupungin yhteisissä järjestelmissä tehtävät päätökset)
- uusien esihenkilöiden ja esihenkilöiden varahenkilöiden perehdyttäminen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimenpiteisiin

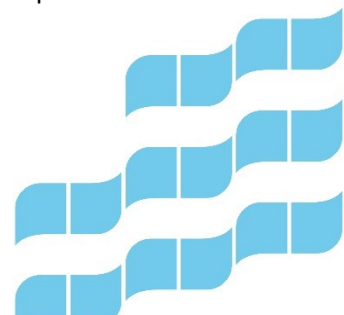
Edellä mainitut kehittämiskohteet ovat osittain yhteisiä koko palvelualueen tasolla. Talouden tasapainottamisen ja uuden strategiakauden myötä kehittämiskohteiden priorisointiin on syytä kiinnittää jatkossa entistä enemmän huomioita.

Riskiprofiilit

Lautakunnat ovat käsitelleet palveluryhmien riskiprofiilit vuosisuunnitelmien yhteydessä. Toimintayksiköissä on tunnistettu merkittävät yksikön toimintaa uhkaavat riskit ja määriteltä, miten niihin vastataan. Riskienhallinnan ja seurannan vastuut on määriteltä ja seuranta tehdään talouden ja toiminnan vuosikellon mukaisesti.

Palvelualueen riskiprofiilissa tunnistettujen riskien määrä on kasvanut hieman vuodesta 2024. Eniten kasvua on taloudellisissa ja ulkoisissa riskeissä. Myös riksitaso on noussut vuoteen 2024 verrattuna. Riskien hallintakeinoissa on vielä kehitettävää, mutta vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Palvelualueetasoisia kriittiset riskit liittyvät lainsäädännön uudistuksiin, useiden yhtäaikaisten hankkeiden priorisointiin sekä sopimuskumppaneiden mahdolliseen maksukyvyttömyyteen. Korkean tason riskejä palvelualueella on tunnistettu mm. seuraavista aiheista: käynnissä olevat ja tehdyt organisaatiomuutokset, henkilöstön ja esihenkilöiden kuormittuminen, hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttaminen, vahinkojen ja tapaturmien

määrän mahdollinen kasvu sekä palveluiden kasvava kysyntä suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin.

Kaupunkitasoisiksi riskeiksi palvelualueelta on nostettu strategiaan ilmastotavoitteisiin pääseminen, ilmastonmuutokseen varautumisen ja sopeutumisen riittämättömyys kaupunkisuunnittelussa sekä rakennushankkeiden yhteensovittaminen kaupunki- ja konsernitasolla. Näiden kaikkien riskien arvioitu taso on kuitenkin laskenut kriittisestä korkeaksi.

Tilikauden aikana on raportoitu seuraavat poikkeamat, jotka ovat aiheuttaneet vahinkoa toiminnalle tai tavoitteiden toteutumiselle:

- sarjavalittajan vaikutus kaupunkikehittämisen prosesseihin ja kaupungin asiakkaisiin
- Hämeenkadun valoverhojen hankintaan liittyvät haasteet
- Irljalankadun peruskorjausurakan urakoitsijan konkurssi
- jätehuollon putkikeräyksen oikeudellisen tulkinnan muuttuminen

Kaikkiin poikkeamiin on palvelualueella reagoitu ja niille on määritetty riskienhallintakeinot ja valvontatoimenpiteet, jotta riskit eivät jatkossa realisoituisi ja vahinkoja voitaisiin minimoida. Toimintaympäristön muutoksiin liittyviä riskejä arvioidaan jatkuvasti ja riskienhallintakeinoja päivitetään sen mukaisesti. Riskienhallinnan kehittämiseen on silti syytä edelleen kiinnittää huomiota.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kokonaisarviona sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisimmät kehittämistarpeet koko palvelualueella ovat:

1. Toimintaympäristön jatkuviin muutoksiin varautuminen (mm. ennakointityö ja muutoksyvykkyyden vahvistaminen), sekä
2. Palvelualueitasoisten riskien tunnistaminen, hallinta ja seuranta johtoryhmätasolla aiempaa tiheämmin (mm. raportoinnin rakenteiden edelleen kehittäminen organisaatiomuutosten myötä, hallintatoimien yhteensovitus ja yhteinen priorisointi)

